

در صورتیکه اکثریت آراء و کلام مجلس بر این شد که تشکیل کمیته در این باب بدهند و مؤسسان آنهم برای تمهید حاضر شدند چرا از طرف دولت اجرای رای مجلس بتعمیق افتاد.

و از جمله ایراداتیکه داشتند این بود در صورتیکه مردم بواسطه کمجایی نان نهار بخیریداری آن بقیمت سابقه هستند دیگر چرا از طرف دولت بیست هزار تومان از خزانه اندرون بتوسط حکومت برای مصرف ضرر داده شود و حال آنکه وزراء دست اندازی بپوجودی خزانه را جایز نمیدانستند.

جمعی رای دادند که از طرف مجلس چند نفر برسات حضور صدارت عظمی بروند در این خصوص مذاکرات در میان آمد جمعی را عقیده این بود که واسطه باید از و کلا باشد. بعضی رسالت و کلا را مخالف نظامنامه میدانستند. بعضی رسالت را برعهده رئیس معول میداشتند و بعضی دیگر هم این راهم جایز نمیشمردند اظهار رئیس این بود که دوزرا در موارد لازمه باید بمجلس حاضر شوند رئیس مجلس نمیتواند برای درخواست ترتیب امور و مذاکرات وزراء برود

بعضی را در این موضوع عقیده این بود که باید تا سه روز منتظر بود پس از این مدت در صورت عدم اصلاح این امر باید شرحی نوشته و رسولی فرستاده شود. سمدالدوله اظهار داشت که از طرف جناب وزیر مخصوص بایشان پیغام رسیده و اطلاع داده شده است که بهیچوجه مایل بداخله در امر خبازخانه نیستند و کمال مسرترا حاصل میکنند در صورتیکه با اقدامات مجلس تمهید این امر برده کمیته ای باشد. و از عهده حکومت خارج شود. در جواب این پیغام گفته شد که خوبست این شرح از طرف حکومت کتباً اظهار شود.

از طرف رئیس اظهار شد که وزراء باید حاضر شوند و در اصلاح این امر همراهی نمایند. بنالخره با اکثریت آراء شرحی در این خصوص بصدارت عظمی نوشته و در مجلس قرائت شد.

مجداً در خصوص اینکه جای وزراء باید در مجلس معین شود و در مواقع لزوم بمجلس حاضر شوند مذاکره بیان آمد.

ولرئیسید معقول هم مجدداً اظهار تظلم نمود لایحه هم که از طرف نمایان در خصوص اقدام در تسهیل تحصیل و ترقی معارف دختران ملکیت بود در مجلس قرائت شد.

مذاکرات مجلس

پنجشنبه ۱۲ شوال

مذاکرات در امور مختلفه و قرائت تلگرافات و لوایح و جواب آنها بوده است. جواب تلگرافیکه از طرف صدارت عظمی در خصوص انتخاب مخابره شده بود مبنی بر اظهار تشکر و اظهار رضایت از حکومت از حیث مساعدت در تنزیل قیمت و قرارانی ارزان هومی واستعدای بدل مرحمت ملوکانه در حق حکومت از طرف اهالی مکرمانشاه با تلگرافی که از طرف طنز آنجا مخابره شده بود بالایحه جوابی که از طرف صدارت عظمی رسیده بود قرائت شد.

تلگرافی از (ملایر) در جواب تلگراف صدارت عظمی مبنی بر استفسار از کیفیت انتخاب و عده و کلا مخابره شده بود.

تلگرافی نیز از (یزد) بهمان مضمون مخابره شده بود. همچنین تلگرافی از (کردستان) در استفسار

مذاکرات مجلس

یکشنبه هفتم شوال ۱۳۲۴

پس از حضور و کلا

صدیق حضرت - در باب کمیسیون ترتیب دفتر مجلس مذاکره و یاد آوری کرد پس از مقالات مقرر شد که اجزاء کمیسیون از روز سهشنبه حاضر شوند.

رئیس - از حاج سید محمد از حضور حضرت تباراستفسار کردند. ایشان جواب دادند که حضرات فعلا در تلگرافخانه با اسنهان و شیراز و تبریز در تشکیل بانک ملی مشغول مخابره و مذاکرات هستند و فقط جواب مساعده صمیمی که رسیده از تبریز است و خوبست از طرف آقایان علما بنام ولایات مخابره شود که در خصوص تأسیس بانک ملی همراهی و مساعدت لازمه بکنند اعلان تشکیل بانک هم امروز بهایخانه داده شده.

آقا میرزا محمود کابردوش - لزوم روزنامه مجلس و طبع آنرا عنوان کرد.

رئیس - امتیاز روزنامه باسم مجلس با آقا میرزا محسن داده شده امروز هم بهایخانه فرستاده میشود. (در خصوص چند نفر باقیمانده کلاهی مرکزی طهران مذاکرات بیان آمد.)

رئیس - مشغول هستیم که بطوری شروع بانقلاب و تعیین آنها بکنیم که دیگر مورد ایراد مردم نباشند.

مدتی در خصوص مطالبه نظامنامه اساسی مذاکرات در میان بود در این باب بعضی از و کلا خاصه حاج محمد تقی و حاج سید ابراهیم و آقا سید حسین خیلی سختی کردند از جواب بعضی از و کلا استفاده میشد که از جانب دولت در این خصوص ماطله و مدهاند میشود بالاخره مقرر شد که از طرف آقایان علما در این خصوص شرحی نوشته و مطالبه شود چنانچه سابقاً در باره نظامنامه انتظارات نوشته و نظامنامه را گرفتند (کافه مزبور نوشته و فرستاده شد)

در باب اجتماع و تنظیم سیادان و تعیین آنها در تلگرافخانه از روی ترتیب و قرار نامه آیتانازوف مقالات در میان آمد.

رئیس - هنوز جواب از وزارت خارجه نرسیده لیکن خودم شخصاً چندنی مباحثه و متصدی این عمل بودم. سابقاً قرارنامه آن در آخر پنج سال تجدید میشد حالا میگویند ۴ و ۶ و ۶۱۰ و ۱۰ سال مدت اجازه و قرارنامه آن تعیین شده است در این خصوص مقرر شد منتظر رسول جواب از وزارت خارجه باشند.

(امروز سمدالدوله وحاجی سید نصرالله و کبیرالرحایای هندبهی حاضر نبودند و کلام قدری دیر بمجلس حاضر شدند)

مذاکرات مجلس سهشنبه دهم شوال

بواسطه تشکر در امر خباز خانه و انتشار خبر آن از حیث کمجایی نان موضوع مذاکره و کلا عمل خبازخانه و اصلاح امر آن است قلابه کلا تشکیلات مرد در ادوار آن اظهار میدادند. عقیده بعضی بر این بود که بواسطه ارجاع این امر برعهده ولایات دولت این اشتباهاست فراموشیده است و لایحه از طرف مجلس اظهار شود که ترتیب خبازخانه بهیچ کمیته ای واگذار شود. اظهارات بعضی این بود که باید اظهار نمود

مزبور) حکمتانیکه در تأسیس بانک شرکت میکنند باید مثلا پنج هزار تومان بدهند لیکن کسان دیگر هستند که سی هزار تومان و بیشتر می دهند بنا بر این خوبست آقای امام جمعه نسبت بشمول خودشان بیشتر از این همراهی فرمایند (در این موقع بفرائث لایحه که بسمدالدوله نوشته شده بود شروع شد. مضمون آن لایحه تقریباً این بود که بواسطه کمجایی پول در ملکات اقدامات در تأسیس بانک پیشرفت نخواهد کرد. استقراض از خارجه هم برای ملکات مضرت است. در اینصورت خوبست تذکره بقیمت یکتومان برای عموم راهبها ترتیب بدهند. بدهه شماره نفوس ایران بیست کرور تومان برای رفع احتیاجات حالیه جمع آوری خواهد شد. تا اینجای مکتوب قرائت شد و نهی از فرائث مابقی آن کردند)

حاج سید ابراهیم - در خصوص انتخاب و ورود و کلا ولایات چه اقدامات شده.

آقا سید عبدالله - مجتهد وارد خواهند شد.

زرگر باشی - زمستان در پیش است در باب ترتیب امور بلدیہ تکلیفی معین نفرمودید

رئیس - کارها باید موافق قاعده و ترتیب پیش نهاد شود. مسئله بلدیہ هم بنوبت خود موضوع بحث خواهد شد.

سمدالدوله - اولاً باید حدود ادارات معین شود پس از تعیین دستور وزراء مسئله ترتیب امر بلدیہ راجع بوزارت داخله می شود فعلا لازم است در تشکیل و برقراری کمیسیون تعیین قوانین اهتمام غزوه.

صدیق حضرت - کمیسیون تشکیل شده لیکن اعضای آنهم مثل سایرین باختلاف وقت حاضر می شوند.

آقا سید حسین - تکلیف مراض چیست ؟

صدیق حضرت - راجع باشما می است که طرف رجوع مراض هستند (مقصود دروازه سولت)

سمدالدوله - معمول مجالس ملی خارجه اینستکه جای هر طبقه معین است و وزراء مشغول یا معاونین آنها هم حاضر میشوند تا اگر مطلبی راجع بیک از آنها مذاکره شود فوراً ترتیب و انجام آنرا از آن وزیر بخواهند بنا بر این لازمست شرحی به صدارت عظمی در باب فرستادن وزراء به مجلس نوشته شود.

رئیس - امشب مینویسم و فردا خواننده و فرستاده میشود.

صدیق حضرت - بلیتی چاپ شده و بعضی مرات تماشاچی داده خواهد شد که زیاده از اندازه جمع نشوند.

آقا میرزا سید ولی الله خان - هر قدر تماشاچی مجتمع شود ضرری نخواهد داشت.

سمدالدوله - بجدالله تماشاچیها مهمل اطلاع هستند لازم است حاضر شوند و مذاکرات مجلس را ببردان خارج برسانند که اسباب حشیری و توجیه باطلاعات مردم شود.

آقا شیخ حسین - خوب است این تماشاچی ها مثل صاحب لایحه سابقه نهی از تشکیل بانک و تأسیس امور خیریه نکنند